

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **P. T.**, zast. JUDr. Petrem Práglem, advokátem, se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně i žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 4. 2011, č. j. 12 Ad 46/2010 – 40,

takto:

I. Kasační stížnosti žalobkyně i žalovaného **se zamítají.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupci žalobkyně JUDr. Petru Práglovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 800 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 9. 2010, č. j. 2010/38610 – 71, zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, která usnesením ze dne 12. 4. 2010, č. j. X, podle § 102 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád"), zastavila řízení o nároku žalobkyně na přiznání jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945 (dále jen „zákon č.

261/2001 Sb.“), kterou žalobkyně požadovala z důvodu ukrývání se před fašistickým terorem v lesích okolo Pakostova po dobu delší tří měsíců.

Žalobkyně podala proti shora uvedenému rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení žalobu, v níž popsala okolnosti svého ukrývání a vyjádřila přesvědčení, že splnila všechny podmínky pro výplatu odškodnění jednorázovou částkou podle zákona č. 261/2001 Sb.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 1. 2. 2011, č. j. 12 Ad 46/2010 – 17, žalobkyni vyzval k odstranění vad žaloby a uložil ji, aby soudu zaslala jeden opis rozhodnutí správního orgánu, který rozhodoval v posledním stupni (Ministerstvo práce a sociálních věcí), uvedla, čeho se její podání týká, jaký návrh činí, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení navrhuje, označila výroky rozhodnutí, které napadá a žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné a navrhla výrok rozhodnutí.

Žalobkyně v doplnění žaloby ze dne 17. 2. 2011 uvedla, že napadá shora uvedené rozhodnutí žalovaného. Opětovně zdůraznila, že splnila podmínku ukrývání se alespoň v délce 3 měsíců. Navrhla, aby Městský soud v Praze její žalobě vyhověl a přiznal jí *„nárok na finanční odškodnění ve výši, kterou určuje běžný postup ve správním řízení týkající se odškodnění za ztížený život v době 2. svět. války.“*

Městský soud v Praze usnesením ze dne 8. 4. 2011, č. j. 12 Ad 46/2010 – 40, věc postoupil k vyřízení Krajskému soudu v Ústí nad Labem. V odůvodnění poukázal na § 7 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), podle kterého, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Tímto zvláštním zákonem je v posuzované věci zákon č. 261/2001 Sb., ze kterého žalobkyně odvozuje svůj nárok a který v § 7 odst. 4 stanoví, že proti rozhodnutí správního orgánu lze podat opravný prostředek k vrchnímu soudu, v jehož obvodu je obecný soud oprávněné osoby. Městský soud dále konstatoval, že soudní řád správní změnil věcnou příslušnost soudů, které jsou povolány věc projednat a rozhodnout. Podle § 3 odst. 1 s. ř. s. jednají a rozhodují ve správním soudnictví krajské soudy a Nejvyšší správní soud. Z toho vyplývá, že ve správním soudnictví již nejsou od 1. 1. 2003 k projednání žaloby věcně příslušné vrchní soudy, ale věcně příslušnými soudy jsou podle § 7 odst. 1 s. ř. s. krajské soudy. Městský soud tak dospěl k závěru, že v posuzované věci upravuje § 7 odst. 4 zákona č. 261/2001 Sb., místní příslušnost odchylně od § 7 odst. 2 s. ř. s. a místně příslušným je tudíž krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud žalobkyně, jímž je dle jejího bydliště Okresní soud v Teplicích, který se nachází v obvodu Krajského soudu v Ústí nad Labem. Městský soud v této souvislosti poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu vedeného v evidenci judikatury pod sp. zn. Ej 7/2004, a věc postoupil podle § 7 odst. 6 s. ř. s. k dalšímu řízení Krajskému soudu v Ústí nad Labem, jakožto soudu místně příslušnému k vyřízení.

Proti tomuto usnesení Městského soudu v Praze podali kasační stížnost jak žalobkyně tak i žalovaný.

Žalovaný ve své kasační stížnosti namítal, že rozhodnutí Nejvyššího správního soudu označené v odůvodnění usnesení městského soudu pod sp. zn. Ej 7/2004, je nepochybně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2005, č. j. 6 Ads 31/2004 – 35, který však podle žalovaného na tento případ nedopadá, neboť řešil příslušnost k rozhodnutí o opravném prostředku proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení meritorního charakteru. V posuzované věci je však rozhodnutí žalovaného procesního charakteru - jeho podstatou je sice nárok na jednorázovou peněžní částku podle zákona č. 261/2001 Sb., ovšem Česká správa sociálního zabezpečení, jakožto správní orgán prvního stupně, ani žalovaný, jakožto odvolací správní orgán, nerozhodovaly podle tohoto zákona ale podle správního řádu a proto podle žalovaného nelze na tento případ aplikovat ustanovení § 7 odst. 2 s. ř. s. S ohledem na výše uvedené žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadené usnesení městského soudu zrušil.

Žalobkyně ve své kasační stížnosti uvedla, že žádá o postoupení věci Nejvyššímu správnímu soudu, neboť nemá důvěru v Okresní soud v Teplicích ani Krajský soud v Ústí nad Labem s ohledem na způsob, jakým u těchto soudů probíhá jiný spor ohledně zdraví žalobkyně. V doplnění kasační stížnosti ze dne 14. 7. 2011 podané prostřednictvím JUDr. Petra Prágla, advokáta, který jí byl ustanoven usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2011, č. j. 4 Ads 86/2011 – 64, žalobkyně uvedla, že kasační stížností napadené usnesení městského soudu ze dne 8. 4. 2011, č. j. 12 Ad 46/2010 – 40, je patrně nejen nesprávné, ale i nepřezkoumatelné. Nesprávnost tohoto usnesení spatřuje žalobkyně v tom, že odkaz na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu vedené pod sp. zn. Ej 7/2004, je nepřípadný (týká se jiného předmětu řízení a proto toto rozhodnutí nelze jako precedentní použít), přičemž vše nasvědčuje tomu, že procesním předpisem, který bude zakládat místní i věcnou příslušnost je soudní řád správní a nikoli zákon č. 261/2001 Sb. Podle žalobkyně nelze ani přehlédnout, že z napadeného usnesení nelze spolehlivě seznat, jak Městský soud v Praze dospěl k závěru, že věcně a místně příslušným soudem k projednání věci je Krajský soud v Ústí nad Labem, který byl označen jako obecný soud žalobkyně. Takto stručné odůvodnění může podle žalobkyně vykazovat znaky nepřezkoumatelnosti. S ohledem na výše uvedené žalobkyně navrhla, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu ze dne 8. 4. 2011, č. j. 12 Ad 46/2010 – 40, zrušil, věc mu vrátil k dalšímu řízení a rozhodl o odměně ustanoveného zástupce.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které žalobkyně a žalovaný uplatnili ve svých kasačních stížnostech. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a které by jej opravňovaly se od uplatněných důvodů kasační stížnosti odchýlit. Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že není důvodná.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji žalobkyně podala z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. a žalovaný z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom,

že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Uplatněné důvody kasační stížnosti v zásadě určují svou povahou sled, v jakém se jimi Nejvyšší správní soud musí zabývat. Vzhledem k tomu, že žalobkyně uplatnila také důvod kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve touto námitkou. Pokud by totiž uznal její oprávněnost, nemohl by se zabývat ostatními námitkami žalobkyně a ostatně ani žalovaného. Stěžovatelka namítala nepřezkoumatelnost kasační stížností napadeného usnesení městského soudu, kterou spatřovala ve stručnosti jeho odůvodnění a v tom, že z tohoto usnesení nelze spolehlivě seznat, jak městský soud dospěl k závěru o věcné a místní příslušnosti Krajského soudu v Ústí nad Labem k projednání této věci.

Nepřezkoumatelností trpí rozhodnutí soudu tehdy, je-li nesrozumitelné, nebo neobsahuje-li dostatek důvodů, tj. není možné vysledovat myšlenkový postup, jímž soud ke svému rozhodnutí dospěl. V předkládaném případě však tomu tak podle názoru Nejvyššího správního soudu není. Z usnesení Městského soudu v Praze je zřejmé, podle jakých zákonných ustanovení postupoval a jakými úvahami se při svém rozhodování řídil. Nejvyšší správní soud má za to, že napadené opravné usnesení Městského soudu v Praze má všechny podstatné náležitosti, vyplývá z něj jakým způsobem a z jakých důvodů Městský soud v Praze rozhodl a rozhodně je tak nelze považovat za nepřezkoumatelné. Na tom nic nemění ani to, že odůvodnění usnesení působí na žalobkyni jako příliš stručné. Nejvyšší správní soud v této souvislosti opětovně zdůrazňuje, že závěry městského soudu jsou v potřebné míře zdůvodněny. Navíc je třeba zohlednit, že se jednalo o usnesení o postoupení věci, jímž se nerozhoduje o meritu věci a postačuje poukázat na příslušná zákonná ustanovení a vyvodit z nich odpovídající závěry týkající se příslušnosti soudů.

Nejvyšší správní soud má tudíž za to, že rozhodnutí krajského soudu není nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Další námitka, kterou v kasační stížnosti vznesl jak žalovaný tak i žalobkyně, spočívá v tom, že Městský soud v posuzované věci pochybil, když vycházel z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu vedené v evidenci judikatury pod sp. zn. Ej 7/2004.

K této námitce Nejvyšší správní soud v prvé řadě uvádí, že žalovaný se mýlí potud, pokud má za to, že rozhodnutí vedené v evidenci judikatury Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Ej 7/2004, je rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2005, č. j. 6 Ads 31/2004 – 35, neboť pod sp. zn. Ej 7/2004, je vedeno usnesení ze dne 27. 11. 2003, č. j. Na 949/2003 – 73, v němž Nejvyšší správní soud poprvé vyslovil, že *soudem věcně příslušným k přezkoumávání rozhodnutí vydaných podle zákona č. 261/2001 Sb. je krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud oprávněné osoby (§ 7 odst. 1 a 2 s. ř. s., § 85a odst. 1 o. s. ř.).*

Nicméně i žalovaným zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2005, č. j. 6 Ads 31/2004 – 35, je aplikovatelný na danou věc, neboť podle něho *soudem věcně příslušným k přezkoumávání rozhodnutí vydaných podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, je krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud oprávněné osoby (§ 7 odst. 1 a 2 s. ř. s., § 85a odst. 1 o. s. ř.).* Tento rozsudek je v evidenci judikatury Nejvyššího správního soudu veden pod sp. zn. Ej 101/2005. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud mimo jiné rovněž konstatoval, že *ustanovení § 7 odst. 4 zákona č. 261/2001 Sb., upravující místní příslušnost soudů odchylně od § 7 odst. 2 s. ř. s. je právní normou změnami ve správním soudnictví nedotčenou a tedy v plné míře aplikovatelnou. Místně příslušným tedy bude krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud oprávněné osoby.*

Z uvedeného tak je zřejmé, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu soudem věcně a místně příslušným k přezkoumávání rozhodnutí vydaných podle zákona č. 261/2001 Sb., bude s ohledem na ustanovení § 7 odst. 4 tohoto zákona ve spojení s § 7 odst. 2 s. ř. s. krajský soud v jehož obvodu je obecný soud oprávněné osoby. Vzhledem k tomu, že žalobkyně, která v řízení před správními orgány uplatnila nárok na přiznání jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., bydlí v obci B., která se nachází v obvodu Okresního soudu v Teplicích, (ten je tudíž jejím soudem obecným), jenž patří do obvodu Krajského soudu v Ústí nad Labem, je soudem věcně a místně příslušným k projednání žaloby proti rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Ústí nad Labem. Citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu nebyla dosud překonána jiným právním názorem a Nejvyšší správní soud nevidí důvodu se od ní odchýlit ani v projednávané věci.

K poukazu žalovaného na skutečnost, že rozhodnutí žalovaného je procesního charakteru, přičemž správní orgány nerozhodovaly podle zákona č. 261/2001 Sb., ale podle správního řádu a že tudíž v posuzované věci nelze aplikovat § 7 odst. 2 s. ř. s., Nejvyšší správní soud uvádí, že správní orgány obou stupňů sice procesně postupovaly podle ustanovení správního řádu, což jim zákon č. 261/2001 Sb., v ust. § 7 odst. 3 umožňuje, to však nic nemění na tom, že v posuzované věci je rozhodující skutečností, že se jedná o posouzení nároku žalobkyně na odškodnění podle zákona č. 261/2001 Sb. a při určení místní příslušnosti krajského soudu k projednání této věci je proto třeba s ohledem na § 7 odst. 2 s. ř. s., větu první, postupovat dle § 7 odst. 4 zákona č. 261/2001 Sb. Správní řád je totiž procesní předpis, který stanoví postup a způsob, jakým ve věci správní orgány rozhodují. Procesně tudíž platí, že správní orgány rozhodují podle správního řádu ve spojení s jinými zvláštními právními předpisy (zde zákon č. 261/2001 Sb.) a při určení místní příslušnosti soudu ve správním soudnictví nelze vycházet pouze z toho, jakou má správní rozhodnutí napadené žalobou charakter (procesní či meritorní) či z toho, že se opírá – výhradně či převážně - o některé z ustanovení správního řádu, ale je třeba vždy především zohlednit ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s., zda zvláštní zákon nestanoví jinak. Pokud ano, je třeba vycházet ze zvláštní právní úpravy a přihlédnout k ustanovením právního předpisu, který tento nárok nebo právo upravuje. V neposlední řadě je pak nutno

zohlednit, že z pohledu soudního přezkumu tvoří rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jeden celek.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud dále uvádí, že přisvědčení argumentaci žalovaného by ve svém důsledku znamenalo v praxi jen stěží řešitelné důsledky, kdy by nebylo jasné, který soud je místně příslušný k přezkumu správního rozhodnutí, pokud by v téže věci rozhodoval o přezkumu rozhodnutí o věci samé jiný krajský soud než ten, který by přezkoumával rozhodnutí procesní. V otázce místní příslušnosti soudu by i z tohoto důvodu mělo rozhodování o procesních otázkách sledovat osud věci hlavní.

K žalobkyni uváděnému důvodu, pro který nesouhlasí s postoupením věci Krajskému soudu v Ústí nad Labem (přístup tohoto soudu k jiné právní věci žalobkyně) Nejvyšší správní soud uvádí, že postup a rozhodování věcně a místně příslušného soudu v jiné věci žalobkyně nemůže představovat důvod pro nepostoupení věci tomuto soudu, neboť nejde o kritérium související s určením věcné a místní příslušnosti soudu k projednání této věci. Pokud stěžovatelka nesouhlasí s postupem tohoto soudu v jiné své věci, může se domáhat nápravy takovéhoto postupu opravnými prostředky. K požadavku žalobkyně na postoupení věci Nejvyššímu správnímu soudu zdejší soud uvádí, že takovýto postup není možný, neboť jak již bylo uvedeno výše, k přezkumu napadeného správního rozhodnutí je v první instanci věcně a místně příslušný Krajský soud v Ústí nad Labem, nehledě k tomu, že postoupení věci Nejvyššímu správnímu soudu by bylo protiprávní také z toho důvodu, že by tím byla žalobkyni odňata soudní instance, tedy možnost domáhat se nápravy případného, pro žalobkyni nepříznivého rozhodnutí krajského soudu kasační stížností.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že v postupu Městského soudu v Praze neshledal pochybení a konstatuje, že usnesení Městského soudu v Praze netrpí vadami ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Kasační stížnost tedy nepovažuje za důvodnou a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně ani žalovaný správní orgán neměly ve věci úspěch, a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení, které jim vznikly.

V řízení o kasační stížnosti proti napadenému usnesení městského soudu byl žalobkyni usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2011, č. j. 4 Ads 86/2011 – 64, ustanoven zástupce JUDr. Petr Prágl, advokát, přičemž jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování platí stát, jak vyplývá z ustanovení § 120 a § 35 odst. 8 věty první s. ř. s. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci žalobkyně odměnu za jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti ze dne 14. 7. 2011), podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif"). Za výše uvedený úkon náleží zástupci žalobkyně odměna ve výši 500 Kč podle § 7 a § 9 odst. 2 advokátního tarifu (sazba mimosmluvní odměny činí ve věcech důchodového pojištění pouze částku 1000 Kč, takže odměna za úkon činí 500 Kč), a dále režijní paušál ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 800 Kč. Zástupce žalobkyně v doplnění kasační stížnosti uvedl, že není plátce daně z přidané hodnoty, a proto se jeho odměna nezvyšuje o částku

odpovídající této dani. Zástupci žalobkyně tak bude vyplacena částka ve výši 800 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu